

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ปัญหาสุขภาพของผู้ลี้ภัยชาวคะเรนนีในศูนย์พักพิงชั่วคราว บ้านใหม่ในสอย อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน
ผู้เขียน	นาย แอนดรู ยะวัน
ปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ภูมิศาสตร์)
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร. ลีวา ผาเดโชสง-ชัยพานิช ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ ดร. เสน่ห์ ญาณสาร กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษา “ปัญหาสุขภาพของผู้ลี้ภัยชาวคะเรนนีในศูนย์พักพิงชั่วคราวบ้านใหม่ในสอย อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน” มีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาสถานการณ์โรคที่เกิดขึ้นกับผู้ลี้ภัยจากการสู้รบชาวคะเรนนีบ้านใหม่ในสอย อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน (2) เพื่อศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อปัญหาสุขภาพของผู้ลี้ภัยจากการสู้รบชาวคะเรนนีบ้านใหม่ในสอย อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน (3) เพื่อศึกษาบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพของผู้ลี้ภัยจากการสู้รบชาวคะเรนนีบ้านใหม่ในสอย อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน และ (4) เพื่อหาข้อเสนอแนะและแนวทางในการป้องกันปัญหาสุขภาพของผู้ลี้ภัยจากการสู้รบในศูนย์พักพิงชั่วคราวในประเทศไทย การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้รวบรวมข้อมูลจากข้อมูลเอกสาร การสำรวจภาคสนาม และการสัมภาษณ์ผู้ลี้ภัยชาวคะเรนนี รวมถึงเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

ผลการศึกษาพบว่าปัญหาโรคและการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นกับผู้ลี้ภัยจากการสู้รบชาวคะเรนนีบ้านใหม่ในสอย อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน 5 อันดับแรก มีดังนี้ 1) โรคติดเชื้อในระบบทางเดินหายใจส่วนบน เมื่อพิจารณาการกระจายของโรคตามช่วงเวลาในรอบปีพบว่า อัตราป่วยสูงในช่วงฤดูฝน ตั้งแต่เดือนมิถุนายนถึงเดือนสิงหาคม และในช่วงฤดูหนาวตั้งแต่เดือนตุลาคมถึงธันวาคม ส่วนใหญ่พบในเพศชาย ในช่วงอายุตั้งแต่ 1-5 ปี อัตราป่วยของโรคนี้พบว่ามีแนวโน้มลดลง 2) โรคติดเชื้อในระบบทางเดินหายใจส่วนล่าง เมื่อพิจารณาการกระจายของโรคตามช่วงเวลาในรอบปีพบว่า อัตราป่วยสูงในช่วงฤดูฝนถึงต้นฤดูหนาวตั้งแต่เดือนสิงหาคมถึงเดือนตุลาคม ส่วนใหญ่พบในเพศชาย ในช่วงอายุตั้งแต่ 1-5 ปี อัตราป่วยของโรคพบว่ามีแนวโน้มลดลง 3) โรคผิวหนังเมื่อพิจารณาการ

กระจายของโรคตามช่วงเวลาในรอบปีพบว่า มีการกระจายของโรคตลอดทั้งปี ส่วนใหญ่พบในเพศชาย ในช่วงอายุตั้งแต่ 1-5 ปี อัตราป่วยของโรคนี้เมื่อเทียบเป็นรายปีมีแนวโน้มลดลง 4) โรคอุจจาระร่วง เมื่อพิจารณาการกระจายของโรคตามช่วงเวลาในรอบปีพบว่า อัตราป่วยมักเกิดขึ้นในช่วงฤดูร้อนตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม ส่วนใหญ่พบในเพศชาย ในช่วงอายุตั้งแต่ 1-5 ปี อัตราป่วยของโรคนี้เมื่อเทียบเป็นรายปีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และ 5) โรคพยาธิ เมื่อพิจารณาการกระจายของโรคตามช่วงเวลาในรอบปีพบว่า มีการกระจายของโรคตลอดทั้งปี ส่วนใหญ่พบในเพศชาย ในช่วงอายุตั้งแต่ 15-44 ปี อัตราป่วยของโรคนี้เมื่อเทียบเป็นรายปีอัตราป่วยของโรคนี้เมื่อเทียบเป็นรายปีมีแนวโน้มลดลง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาสุขภาพของผู้ลี้ภัยชาวคะเรนนีบ้านใหม่ในสอย สามารถแบ่งได้เป็น 3 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อมที่อยู่อาศัย ได้แก่ ความแออัดของที่อยู่อาศัยและชุมชนสูง คือ บ้านแต่ละบ้านห่างกันไม่เกินสองเมตร ความสะอาดภายในชุมชนค่อนข้างสกปรก คือ ชุมชนส่วนใหญ่มีขยะหรือน้ำขังในชุมชน 2) ปัจจัยด้านพฤติกรรม คือ ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากเข้าส้วม การทำความสะอาดที่อยู่อาศัย มีการอาบน้ำส่วนใหญ่วัน 3-4 วันต่อสัปดาห์ ไม่มีการเปลี่ยนเสื้อผ้าใหม่สะอาดทุกวัน และมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่เป็นประจำ คือ 5-7 วันต่อสัปดาห์ และ 3) บทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยในศูนย์พักพิงชั่วคราวบ้านใหม่ในสอยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพของผู้ลี้ภัยสองหน่วยงาน 1. หน่วยงาน ไอ.อาร์.ซี ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการรักษา และให้ความรู้ในเรื่องสุขภาพแก่ผู้ลี้ภัย 2. หน่วยงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งมีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือหน่วยงานเอกชนในเรื่องวิชาการ การควบคุมโรคระบาด และเป็นตัวประสานในการนำนโยบายสาธารณสุขจากส่วนกลางมาใช้กับศูนย์พักพิงชั่วคราวบ้านใหม่ในสอย ปัญหาที่พบคือ การประสานงานยังไม่ดีเท่าที่ควร รูปแบบการจัดเก็บข้อมูลที่ต่างกัน หน่วยงานเอกชนมีการเปลี่ยนแปลงเจ้าหน้าที่บ่อยทำให้เกิดช่องว่างในช่วงที่มีการส่งต่องาน และปัญหาในเรื่องงบประมาณเนื่องจากปัญหาการแจ้งค่าของค่าเงินบาท

จากการวิเคราะห์แนวโน้มของโรคและการเจ็บป่วยของโรคที่พบมากที่สุด 5 อันดับแรกดังกล่าว พบว่ามีแนวโน้มของการเกิดโรคส่วนใหญ่ลดลง มีเพียงโรคอุจจาระร่วงเพียงโรคเดียวที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น การทราบช่วงเวลาของการเกิดโรคที่มักเกิดในฤดูร้อนและการพบโรคมากที่สุดของเด็กเล็ก สามารถนำไปสู่การวางแผนป้องกันโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นการช่วยกันสร้างอนามัยสิ่งแวดล้อมที่ดี ได้แก่ การลดความแออัดของชุมชน การรักษาความสะอาดในชุมชน รวมถึงการรณรงค์ให้ความรู้เรื่องโรคท้องร่วงอย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยลดการระบาดของโรค และงบประมาณที่จะต้องใช้ในการดูแลรักษาผู้ป่วย

Thesis Title	Health Problems of Karenni Refugees in Ban Mai Nai Soi Refugees Camp, Amphoe Mueang Mae Hong Son
Author	Mr. Andrew Yawan
Degree	Master of Science (Geography)
Thesis Advisory Committee	Lecturer Dr. Liwa Pardthaisong-Chaipanich Chairperson Associate Professor Dr. Sanay Yarnasarn Member

ABSTRACT

The study of “Health Problems of Karenni Refugees in Ban Mai Nai Soi Refugees Camp, Amphoe Mueang Mae Hong Son” has four objectives: firstly; to study disease situation of Karenni refugees in Ban Mai Nai Soi refugees camp, Amphoe Mueang Mae Hong Son; secondly; to study factors affecting the health of Karenni refugees in Ban Mai Nai Soi refugees camp, Amphoe Mueang Mae Hong Son; thirdly; to analyse the roles of health agencies of Karenni refugees in Ban Mai Nai Soi refugees camp, Amphoe Mueang Mae Hong Son; and finally, to provide suggestions and prevention methods to solve health problems of refugees in the residential camps in Thailand. This study collected data from documents, field survey, and interviews with the Karenni refugees as well as from officers of the Governmental or Non- Governmental agencies.

Results show that the 5 main diseases and illnesses among the Karenni refugees of Ban Mai Nai Soi camp, Mueang Mae Hong Son are: 1) the upper respiratory tracts infection, when analyse the annual distribution of disease, it was found that the illness rate was high during the rainy season, from June to August, and in winter from October to December. It was mostly found in male patients, aged from 1-5 years old. The trend of the illness rate of this disease is decreasing; 2) the lower respiratory tracts infection, when analyse the annual distribution of disease, it was found that the illness rate was high during the rainy season and the beginning of winter from August to October. It was mostly found in male patients, aged from 1-5 years old. The trend of the illness rate of this disease is decreasing; 3) the skin disease, when analyse the annual distribution of disease, it was found that it is distributed all year round. It was mostly found in male patients, aged from 1-5 years old. The trend of the illness rate of this disease is decreasing; 4) diarrhea, when analyse the annual distribution of disease, it was found that the illness rate was high during the summer from March to May. It was mostly found in male patients, aged from 1-5 years old. The trend of the illness rate of this disease is increasing; 5) parasite or worms disease, when analyse the annual distribution of disease, it was found that it is distributed all year round. It was mostly found in male patients, aged from 15-44 years old. The trend of the illness rate of this disease is decreasing.

Factors affecting health problems of Karenni refugees in Ban Mai Nai Soi can be divided into 3 factors; 1) factors related to residential environment such as crowded housing and community, each house is built less than 2 meters from another house, lack of sanitary within the community – with garbage and still water within the community. 2) factors related to behaviour such as hand-wash before and after meals and using toilet, house cleaning, bathing only 3-4 times a week, using unchanged clothes, and smoking 5-7 days a week, and 3) the roles of agencies in health care. There are 2 main sectors that are responsible for refugees' health. The first one is the IRC that has a direct roles in giving clinical services and health education to refugees. The second one is the Public Provincial Health Office in Mae Hong Son that has responsibility in academic support to the Non- government agencies as well as in disease control, and cooperate with the public health policies from the headquarter to be used in Ban Mai Nai Soi refugees camp. Some problems are found such as poor cooperation network, different systems in data collection, changing of staffs in the Non Government Agency that brought to a gap in providing services while handing over the work, and problems regarding to budget crisis due to the Thai Baht deflation.

From analyzing diseases and illnesses trend in 5 main diseases, it can be seen that most of the diseases seem to be decreasing, except diarrhea that seems to be increasing. Knowing that it usually occur during the summer and that it mostly affects young children can lead to prevention plans by agencies involved, such as helping to establish a healthy environment by reducing the crowded density in the community, building a well sanitation community and promoting education campaign on diarrhea, would help to reduce the spread of disease as well as the expense in patients' treatment.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved